

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za drugie półrocze 2010 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Poziom i stopa bezrobocia.....	4
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	8
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	10
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	12
5. Wnioski.....	16

Wstęp

Prowadzenie właściwej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu celowi powinien służyć monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które mają wpływ na popyt na pracę podaż zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny pomóc w:

- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych,
- prowadzeniu odpowiadającej realnym potrzebom lokalnego rynku pracy, gospodarki środkami z Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazywanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie,
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystywane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży,
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Podstawą opracowania są:

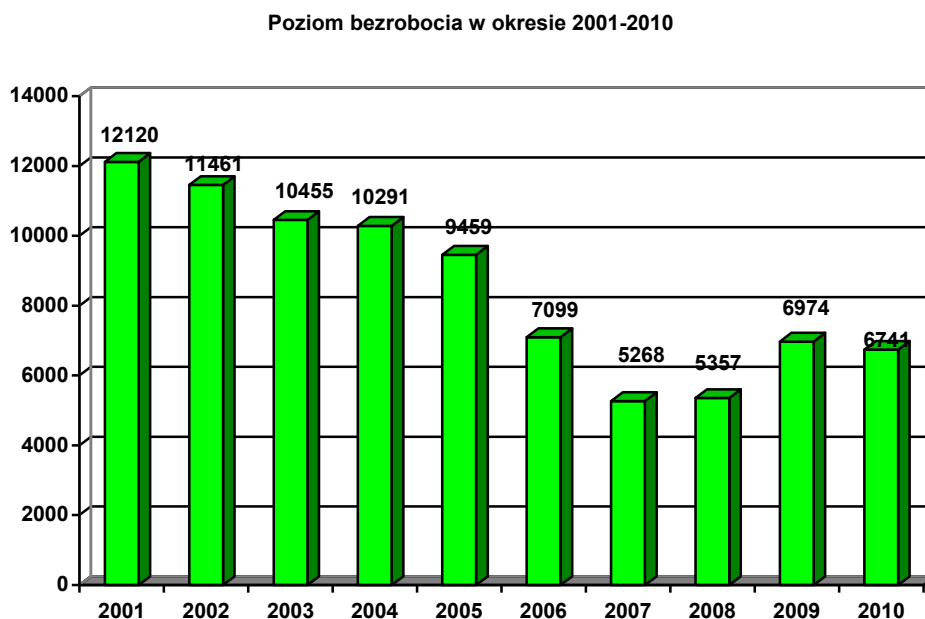
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert” stan na 31 grudnia 2010 r.,
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 :Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” stan na 31 grudnia 2010 r.

1. Poziom i stopa bezrobocia

Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje 524 km² powierzchni, zamieszkuje go 96.500 osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (54.000 mieszkańców), Brody (11.000 mieszkańców), Mirzec (8.500 mieszkańców), Pawłów (15.500 mieszkańców) oraz Wąchock (7.500 mieszkańców). Starachowice są trzecim co do wielkości miastem województwa świętokrzyskiego. Obszar powiatu starachowickiego objęty jest działaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł skupiony jest głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się o małe gospodarstwa rodzinne.

Od października 2008 r., w związku z kryzysem gospodarczym, jaki dotknął Polskę, nastąpił wzrost bezrobocia w kraju, województwie a tym samym w powiecie starachowickim. Pomimo niezłej sytuacji gospodarczej Polski na tle innych krajów Unii Europejskiej, w powiecie starachowickim odczuwalny jest wzrost bezrobocia. Poprawa na rynku pracy zachodzi bardzo powoli i nie jest odczuwalna. Wraz ze wzrostem stanu bezrobocia, nastąpił spadek ofert pracy, którymi dysponował Urząd.

Poziom bezrobocia w latach 2001 – 2010 pokazuje poniższy wykres:

Na dzień 31 grudnia 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 6741 osób bezrobotnych. W porównaniu do 31 grudnia 2009 r. nastąpił spadek o 233 osoby bezrobotne. Na dzień 31 grudnia 2010 r. z prawem do zasiłku zarejestrowanych było: 1698 osób (wzrost w stosunku do 31.12.2009 r. nastąpił o 207 osób).

Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,2 %. Na dzień 30 grudnia 2010 r. było zarejestrowanych w PUP w Starachowicach 3272 kobiety. W porównaniu do 31 grudnia 2009 r. nastąpił spadek o 227 kobiety. Wśród zarejestrowanych kobiet 839 posiadało prawo do zasiłku, co stanowiło 26,0 % udziału bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet.

Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach pozostawało 374 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 116 osób poszukujących pracy. Zarejestrowanych było także 6147 (5871 na koniec 2009 r.) osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym: osób do 25 roku życia – 1306 (1349 na koniec 2009 r.), powyżej 50 roku życia – 1571 (1501 na koniec 2009 r.), długotrwale bezrobotnych – 3270 osób (3021 na koniec 2009 r.).

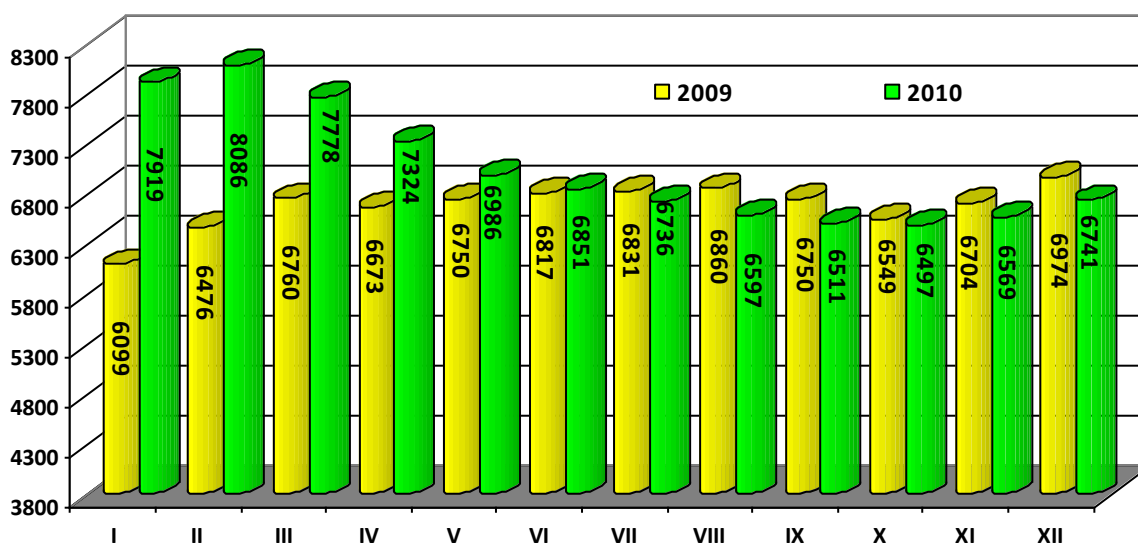
Stopa bezrobocia na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiła: w powiecie starachowickim 17,6 % (17,5 % na koniec 2009 r.), w województwie świętokrzyskim 14,7% (14,1 % na koniec 2009 r.) oraz w kraju 12,3% (11,6 % na koniec 2009 r.).

Od początku 2010 r. do PUP w Starachowicach zgłosiło się w celu rejestracji 10447 osób. Po raz pierwszy zarejestrowało się 1739 osób, po raz kolejny 8708 osób. Po zwolnieniu z przyczyn dotyczących zakładu pracy zarejestrowało się 244 osoby oraz 2083 osoby, które dotychczas nie pracowały.

Najliczniejszą grupę 3895 osób (57,8 %) stanowili bezrobotni mieszkańcy gminy Starachowice. Z gminy Brody zarejestrowanych było 934 osób (13,9 %), z gminy Mirzec 583 osoby (8,6 %), z gminy Pawłów 959 osób (14,2 %), z gminy Wąchock 370 osób (5,5 %).

Stan zatrudnienia w poszczególnych miesiącach 2009 r. i 2010 r. przedstawia poniższy wykres.

Porównanie liczby bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2009 i 2010 r.
(stan na koniec każdego miesiąca)

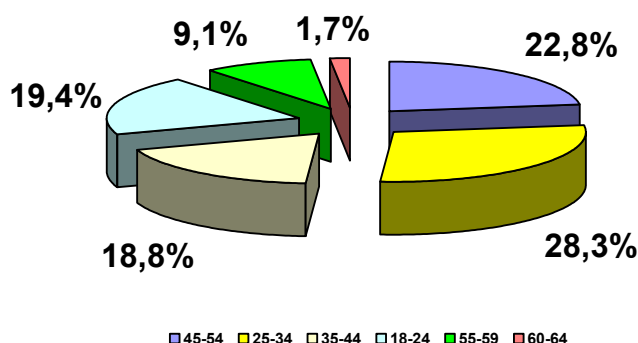

Wykres pokazuje, że od stycznia do czerwca 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była wyższa w porównaniu do 2009 r. Od lipca 2010 r. liczba osób zarejestrowanych w ewidencji Urzędu była niższa niż w 2009 r.

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach ze względu na wiek przedstawia poniższa tabela i wykres.

<i>l.p</i>	<i>wiek</i>	<i>liczba bezrobotnych ogółem</i>	<i>udział %</i>	<i>liczba bezrobotnych kobiet</i>
1.	18 - 24	1306	19,4	659
2.	25 - 34	1906	28,3	1026
3.	35 - 44	1265	18,8	631
4.	45 - 54	1536	22,8	694
5.	55 - 59	611	9,1	217
6.	60 - 64	117	1,7	0

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata. Jest to niepokojące zjawisko, ponieważ w grupie tej są młodzi ludzie, kończący szkoły wyższe, podyplomowe, posiadające zawód. Ze względu na brak ofert pracy odpowiedniej dla nich nie mogą rozpocząć kariery zawodowej. Mogą mieć również problemy z rozpoczęciem samodzielnego życia. Z poszukiwaniem pracy przenoszą się poza powiat starachowicki.

Druga grupa to osoby w wieku 45 – 54 lata. Wśród osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach przeważają osoby długotrwale bezrobotne, o niewysokich kwalifikacjach zawodowych. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Urząd i inne organizacje usiłują pomóc osobom w tej kategorii wiekowej poprzez organizację szkoleń i kursów.

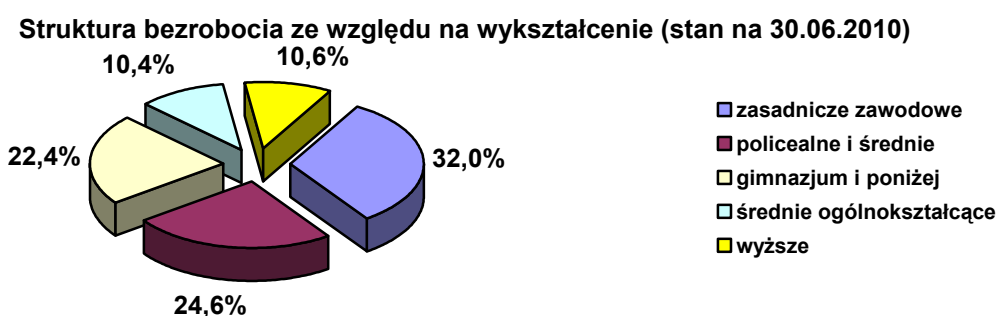
Trzecia kategoria to osoby w grupie wiekowej 18 – 24 lata. Do grupy tej należą absolwenci. Osoby z tej grupy mogą liczyć na głównie staże. Pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem osób w tym wieku ze względu na brak doświadczenia zawodowego.

Czwarta kategoria osób to osoby wieku 35 – 44. Na ogół w tej grupie wiekowej najwięcej jest osób posiadających doświadczenie i kwalifikacje zawodowe. Osoby z tej grupy wiekowej są

zainteresowane szkoleniami, a także otrzymaniem środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Starachowice ze względu na wykształcenie przedstawia tabela oraz wykres.

<i>l.p.</i>	<i>wykształcenie</i>	<i>ogólna liczba bezrobotnych w 2009 r.</i>	<i>ogólna liczba bezrobotnych II poł. 2010 r.</i>	<i>udział %</i>	<i>Bezrobotne kobiety w II poł. 2010 r.</i>	<i>spadek/wzrost ogólnej liczby bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5	6	7
1.	zasadnicze zawodowe	2295	2158	32,0	842	- 137
2.	policealne i średnie	1700	1657	24,6	882	- 43
3.	gimnazjum i poniżej	1543	1507	22,4	556	- 36
4.	średnie ogólnokształcące	752	702	10,4	455	- 50
5.	wyższe	684	717	10,6	492	+ 33

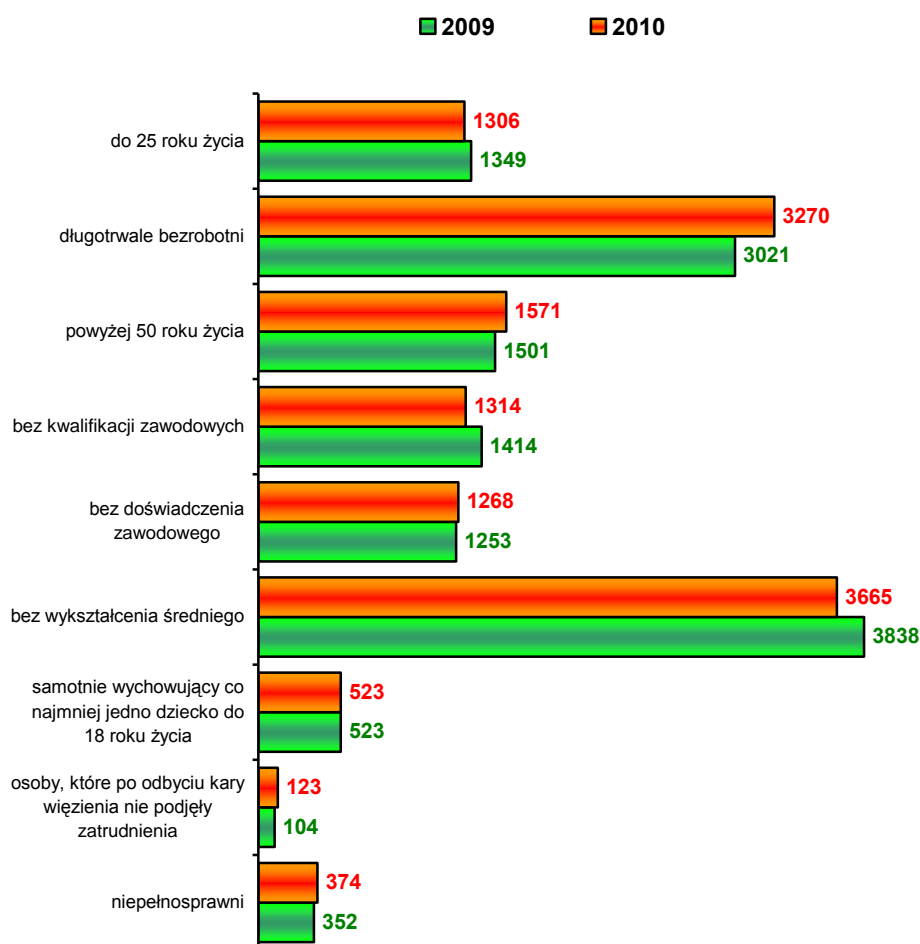

W drugiej połowie 2010 r. nastąpił spadek osób zarejestrowanych w czterech kategoriach wykształcenia. Wzrost nastąpił w kategorii „wykształcenie wyższe”. W stosunku do 2009 r. przybyły 33 osoby z tym wykształceniem. Samo wykształcenie nie jest obecnie przepustką do otrzymania pracy. Absolwent szkoły wyższej powinien także posiadać praktykę i doświadczenie w wybranym przez siebie zawodzie.

Problemy z poszukiwaniem pracy związane są także, ze specyfiką starachowickiego rynku pracy. Istniejące zakłady nie poszukują pracowników we wszystkich branżach. Lokalny rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć wszystkich poszukujących pracy na terenie powiatu starachowickiego. Problemem jest także brak umiejętności poruszania się po rynku pracy, brak pomysłu na realizację własnej kariery zawodowej, brak możliwości i środków na podnoszenie kwalifikacji oraz doksztalcania się we własnym zakresie.

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy istnieje kategoria osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby bezrobotne, które ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy z wydobyciem się ze stanu bezrobocia. Pomoc oferowana przez urząd pracy jest niewystarczająca a pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem takich osób.

Porównanie liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2009 i 2010 przedstawia poniższy wykres:

2. Analiza bezrobocia według zawodów.

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców oraz dotowanie ze środków Funduszu Pracy zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu przy poprawiającej się sytuacji gospodarczej, powoduje zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych.

Ranking wg. grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodów</i>	2005	2006	2007	2008	2009	<i>I półrocze 2010</i>	<i>II półrocze 2010</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	0	Bez zawodu	1288	719	625	682	786	898	823
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	13	7	9	2	1	3	7
3.	2	Specjaliści	532	583	465	503	669	561	534
4.	3	Technicy i inny średni personel	1426	1259	848	928	1176	1070	1008
5.	4	Pracownicy biurowi	353	264	186	174	192	198	214
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1143	909	674	660	783	760	917
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	120	84	60	81	88	88
8.	7	Robotnicy przemysłowi i	3556	2423	1745	1721	2488	2438	2343

		rzemieślnicy							
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	275	221	170	170	246	245	196
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	689	594	462	403	552	590	557
			9459	7099	5268	5357	6974	6851	6741

W klasyfikacji grup zawodów, podobnie jak w poprzednich latach, nie zachodzą większe zmiany. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie „7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W grupie tej znajdują się zawody tzw. fachowców, mimo to osobom posiadającym taki zawód trudno jest znaleźć zatrudnienie. Wiąże się to m. in.

z niskimi kwalifikacjami posiadanymi przez te osoby, brakiem osób młodych na rynku pracy, ale także nadal niskimi zarobkami, niedostatecznymi warunkami pracy. Na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy „3. Technicy i inny średni personel”. Przyczyną braku pracy jest zbyt duża liczba osób posiadających zawody techniczne, a zbyt mała liczba pracodawców, zainteresowanych ich zatrudnieniem. Na trzecim miejscu są osoby z grupy „5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”.

Pomimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało dwadzieścia osiem zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

l.p.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bez zawodu	000000	823	445	175	98	37	20
2.	Sprzedawca	522301	408	367	14	13	117	111
3.	Technik ekonomista	331403	224	205	9	9	83	76
4.	Technik mechanik	311504	163	29	0	0	61	14
5.	Murarz	711202	139	0	3	0	55	0
6.	Ślusarz	722204	132	8	1	0	59	5
7.	Kucharz	512001	123	104	1	1	39	33
8.	Piekarz	751204	115	19	0	0	23	5
9.	Tokarz w metalu	722314	110	36	0	0	48	18
10.	Krawiec	753105	107	106	1	1	46	45
11.	Robotnik budowlany	931301	105	4	0	0	35	3
12.	Ekonomista	263102	100	81	7	5	24	21
13.	Robotnik gospodarczy	515303	89	39	0	0	31	16
14.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	322002	89	69	13	7	12	8
15.	Pozostali mechanicy maszyn	723390	85	8	0	0	32	4

	i urzędów rolniczych i przemysłowych							
16.	Technik prac biurowych	411004	79	66	3	3	17	15
17.	Szwaczka	753303	68	67	0	0	33	33
18.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	723190	67	0	2	0	21	0
19.	Mechanik maszyn i urzędów przemysłowych	723307	66	6	3	0	12	2
20.	Kucharz małej gastronomii	512002	65	38	16	7	10	8
21.	Fryzjer	514101	65	63	8	7	13	12
22.	Stolarz	752205	61	6	3	0	17	2
23.	Cukiernik	751201	60	40	6	3	14	9
24.	Magazynier	432103	58	22	2	1	25	13
25.	Mechanik maszyn i urzędów przemysłowych	723307	66	6	3	0	12	2
26.	Stolarz meblowy	752208	48	19	1	1	15	6
27.	Pedagog	235107	43	38	2	2	12	11
28.	Pielęgniarka	222101	32	32	1	1	13	13

W rankingu zawodów niezmiennie na pierwszym miejscu znajduje się zawód sprzedawca, następnie technik ekonomista i technik mechanik. W zawodzie sprzedawcy przeważają kobiety. Pracodawcy narzekają na słabe przygotowanie kandydatów do pracy, a potencjalni pracownicy na niekorzystne godziny pracy, niskie wynagrodzenie.

W przypadku zawodów technik ekonomista i technik mechanik, zawody te wydają się być atrakcyjne, niestety rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć osób, które mają te zawody. Związane jest to także z tym, że są to zawody „atrakcyjne” dla szkół, nie wymagają dużych nakładów finansowych i wyspecjalizowanej kadry.

W zawodach typu: ślusarz, tokarz nie ma młodych ludzi, ponieważ szkoły zawodowe nie prowadzą nauki w tych zawodach. Nadal dużą liczbę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Pracodawcy nie chcą zatrudniać osób starszych, powołując się na kwalifikacje nie odpowiadające współczesnym wymaganiom.

Z kolei kandydaci posiadający ten zawód, nie chcą podejmować pracy w swoim zawodzie. Argumentują to nieatrakcyjnością zawodu, niskimi płacami, chorobami zawodowymi. Część z tych osób jest zainteresowana zmianą zawodu, przekwalifikowaniem się, czasem otwarciem własnego miejsca pracy.

3. Analiza ofert pracy według zawodów.

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert pracy. Przez ofertę należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, stażu a także w ramach

umów zlecenia i umów o dzieło. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników „na czarno”. Często praktyką stosowaną przez pracodawców jest zgłoszenie wolnego miejsca pracy w formie oferty otwartej. Pracodawcy nie są zadowoleni, gdy Urząd wysyła kandydatów do pracy ze skierowaniami. Zamieszczenie oferty pracy na stronie internetowej Urzędu, do której dostęp mają wszyscy zainteresowani pracą, traktowane jest jak „bezpłatny słup ogłoszeniowy”.

Na koniec 2010 r. Urząd dysponował 1007 ofertami pracy (w 2009 r. było 2157 ofert). W większości są to oferty pracy subsydiowanej.

Od początku stycznia do końca grudnia 2010 roku urząd dysponował 2496 ofertami pracy (z tego najwięcej w marcu 336). Liczba pozyskanych ofert była o 339 wyższa w porównaniu do końca 2009 roku. Najwięcej ofert pracy było w II kwartale 2010 roku – zgłoszono wówczas 780 wolnych miejsc pracy (propozycji pracy subsydiowanej 613 ofert stażowych 353). Najmniej ofert pracy zgłoszono w IV kwartale 2010 roku – 457 ofert

Wyszczególnienie		I kwartał 2010 r.	II kwartał 2010 r.	III kwartał 2010 r.	IV kwartał 2010 r.	RAZEM	
Ogółem		709	780	550	457	2496	
Z ogółem	Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	243	357	289	267	1196	
	Miejsca aktywizacji zawodowej	466	383	261	190	1300	
	Z tego	Stáže	416	353	261	190	1220
		Przygotowanie zawodowe dorosłych	-	-	-	-	-
		Prace społecznie użyteczne	50	30	-	-	80
	Dla niepełnosprawnych	8	12	10	9	39	
	Dla osób w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	-	-	-	-	-	
	Pracy subsydiowanej	603	613	348	316	1880	
	Z sektora publicznego	220	145	108	118	591	
	Pracy sezonowej	-	2	79	59	140	

Ze wszystkich ofert pracy w omawianym okresie 75,3% (1880) dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. W porównaniu do ubiegłego roku udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert pracy zwiększył się o 17,2%.

Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu dla osób z wykształceniem wyższym, których jest najmniej zarejestrowanych, choć ich liczba wzrosła. Osoby te najczęściej szukają pracy samodzielnie i wykazują większą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

W dwóch tabelach przedstawiona została ilość ofert pracy w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów oraz wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych w II połowie 2010 r.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>I połowa 2010 .</i>	<i>II połowa 2010</i>
1	2	3	4	5
1.	0	Bez zawodu	0	0
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9	2
3.	2	Specjaliści	87	192
4.	3	Technicy i inny średni personel	245	20
5.	4	Pracownicy biurowi	232	174
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	297	216
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	6	1
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	243	190
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	113	104
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	257	108
			1489	1007

W poniższej tabeli pokazane zostały wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy w omawianym okresie.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>wybrane oferty pracy w zawodzie</i>	<i>ilość ofert</i>
1	2	3	4	5
1	2	Specjaliści	- pozostali specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani - pielęgniarka - nauczyciel przedszkola - archiwista	23 17 15 6
2	3	Technicy i inny średni personel	- technik elektryk - technik elektronik	2 3
4.	4	Pracownicy biurowi	- technik prac biurowych - pozostali pracownicy obsługi biurowej - technik hotelarstwa - sekretarka	74 21 18 16
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- sprzedawca - robotnik gospodarczy - kucharz - kelner - kosmetyczka	121 28 24 14 6
7.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- murarz - ślusarz - brukarz - mechanik samochodów osobowych - hydraulik - szwaczka - malarz budowlany - piekarz	17 15 14 12 9 9 5 5
8.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- operator maszyn drogowych - kierowca samochodu ciężarowego - operator pilarek - kierowca operator wózków jezdniowych	25 20 9 7
9.	9	Pracownicy przy pracach prostych	- robotnik budowlany - robotnik magazynowy - pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni - sprzątaczkę biurową - sortowacz	54 17 9 6 8

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	222101	Pielęgniarka	17	32
2.	235107	Pedagog	0	43
3.	263102	Ekonomista	0	100
4.	311204	Technik budownictwa	2	34
5.	311303	Technik elektryk	2	55
6.	311504	Technik mechanik	2	163
7.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	89
8.	331403	Technik ekonomista	0	224
9.	432103	Magazynier	0	58
10.	512001	Kucharz	24	123
11.	513101	Kelner	14	36
12.	514101	Fryzjer	9	65
13.	515303	Robotnik gospodarczy	28	89
14.	522301	Sprzedawca	121	408
15.	522305	Technik handlowiec	3	44
16.	711202	Murarz	17	139
17.	711401	Betoniarz	1	49
18.	712601	Hydraulik	9	40
19.	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0	22
20.	713102	Malarz budowlany	5	32
21.	722204	Ślusarz	15	132
22.	722314	Tokarz w metalu	8	110
23.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	1	29
24.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0	66
25.	741207	Elektromonter zakładowy	0	26
26.	751201	Cukiernik	3	60
27.	751204	Piekarz	5	115
28.	753303	Szwaczka	9	68
29.	911207	Sprzątaczką biurowa	6	77
30.	931301	Robotnik budowlany	54	105

Nadal niestety w rejestrze PUP w Starachowicach przeważają zawody nadwyżkowe. W niektórych zawodach (wymienionych w tabeli) ofert pracy jest bardzo mało w stosunku do liczby osób zarejestrowanych, a czasem nie ma żadnej oferty.

W zawodach tych dużą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Jednocześnie pracodawcy mają problemy ze znalezieniem pracowników w niektórych zawodach. Klienci urzędu pracy kierowani do zakładów pracy nie spełniają wymagań postawionych przez pracodawców. Najczęściej tym osobom brak doświadczenia zawodowego, utracili uprawnienia zawodowe ze względu na długą przerwę w zawodzie.

Natomiast problem ze znalezieniem dobrych pracowników w niektórych zawodach (np. ślusarz, tokarz) wynika z tego, że na rynku pracy nie ma osób młodych, natomiast osoby posiadające ten zawód nie przystają do nowych warunków pracy. Szkoły zawodowe nadal nie proponują kształcenia w tych zawodach.

Nadal poważnym problemem są niskie zarobki, osobom bezrobotnym „nie opłaca się” podejmować oficjalnej pracy, wolą pracować nielegalnie. Duża grupa osób w ogóle nie jest zainteresowana jakąkolwiek pracą, wystarczają im zasiłki z ośrodka pomocy społecznej lub praca dorywcza.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	211301	Chemik	8	4
2.	223101	Położna	7	6
3.	234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	12	1
4.	124201	Nauczyciel przedszkola	15	3
5.	235290	Pozostali nauczyciele szkół specjalnych	4	0
6.	235990	Pozostali specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	23	0
7.	262101	Archiwista	6	0
8.	411003	Pracownik kancelaryjny	5	0
9.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	21	2
10.	412001	Sekretarka	16	6
11.	431290	Pozostali pracownicy ds. statystyki, finansów i ubezpieczeń	18	8
12.	514203	Manikiurzystka	2	0
13.	713203	Lakiernik samochodowy	5	2
14.	731408	Sortowacz – brakarz ceramiki	16	4
15.	811105	Operator koparko - ładowarki	5	2
16.	817202	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	9	2
17.	834202	Operator maszyn drogowych	25	0
18.	921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	9	0
19.	933304	Robotnik magazynowy	17	9

Na koniec 2010 r. przeważały zawody nadwyżkowe. Zawodów, w których liczba ofert pracy przewyższyła liczbę osób bezrobotnych w powiecie starachowickim było tylko 19. Propozycje zgłaszane przez pracodawców nie są atrakcyjne dla osób bezrobotnych. W pewnych zawodach nie ma osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach. Osoby takie pracują w firmach na terenie województwa lub kraju. Osoby dobrze przygotowane zawodowo wyjechały w poszukiwaniu pracy za granicę.

Pracodawcy chcieliby aby pracownicy podejmujący pracę posiadali uprawnienia zawodowe. W związku z małą ilością kandydatów Urząd stara się organizować szkolenia, dzięki którym mogą uzyskać odpowiednie kwalifikacje.

Na pewno oferty pracy w niektórych zawodach deficytowych pomagają osobom w trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osobom długotrwale bezrobotnym, osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia, bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych.

Wnioski

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie starachowickim można zauważyć utrzymywanie się kilku niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia. Do tych niekorzystnych cech można zaliczyć m. in.: wysoki poziom bezrobocia na obszarach wiejskich, trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży, niski poziom wykształcenia, wysoki poziom bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz znaczny udział osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest występujący brak ofert pracy dla kobiet. Szczególnie dla kobiet z wykształceniem zawodowym w przedziale wiekowym 35 – 44 oraz 45 – 54 lata. Pracodawcy nie są zainteresowani tworzeniem miejsc pracy dla tych kategorii osób bezrobotnych. W tym wypadku działania Urzędu Pracy powinny być wspomagane przez władze samorządowe i państwowe.

Najliczniejszą grupą wśród osób bezrobotnych pozostają osoby długotrwale bezrobotne. Osoby takie przyzwyczyły się do swojej sytuacji, brak im wiary w siebie. W tej grupie przeważają osoby starsze, nieposiadające odpowiednich kwalifikacji, często mające problemy alkoholowe. Na pewno koniecznym jest podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji tych osób, aby zapobiec dalszemu pogłębianiu się problemu długotrwałego bezrobocia, które może doprowadzić do wykluczenia społecznego. W tych działaniach potrzebna jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, współdziałanie władz samorządowych miasta i powiatu.

Lokalni pracodawcy najbardziej zainteresowani są przeważnie subsydiowanymi formami zatrudnienia. Często wiąże się to z tym, że nie mają możliwości tworzenia nowych miejsc pracy z własnych środków. Zjawisko to znajduje odbicie w strukturze ofert pracy napływających do PUP w Starachowicach, wśród których znaczną część stanowią oferty pracy refundowanej. Jednak negatywną tendencją jest nie utrzymywanie nowych miejsc pracy, powstałych w wyniku otrzymania pomocy z urzędu.

Pracodawcy zwiększają wymagania dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych, ale niestety nie wpływa to na podniesienie atrakcyjności ich ofert pracy.

Wychodząc naprzeciw zwiększającym się wymaganiom pracodawców Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach organizuje szkolenia, które mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia lub podwyższeniu swoich kwalifikacji.

Pozytywne jest tworzenie przez osoby bezrobotne własnych miejsc pracy poprzez uzyskanie środków na otwarcie działalności gospodarczej. Firmy takie na ogół działają bardzo sprawnie.

Coraz częstszym zjawiskiem jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Zjawisko to będzie się utrzymywać dalej. Świadczy to pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych ulega zmianom. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach aktywnie wspomaga osoby bezrobotne tak, aby do pracodawców trafiali kandydaci zainteresowani zatrudnieniem i jednocześnie posiadający wystarczające kwalifikacje zawodowe. Ważne jest aby i pracodawcy zdali sobie sprawę, że chcąc pozyskać dobrych pracowników, muszą stworzyć im odpowiednie warunki pracy i płacy. Niewątpliwie stan bezrobocia zmniejszyłby się, gdyby urzędy pracy nie prowadziły ubezpieczenia zdrowotnego swoich klientów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji w celu łagodzeniu skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
mgr Jarosław Nowak**